

Yttrande över slutbetänkande av Parlamentariska landsbygdskommittén. (SOU 2017:1)

Pensionärernas riksorganisation (PRO) har getts möjlighet att avge yttrande över kommitténs slutbetänkande. PRO begränsar i huvudsak sitt yttrande till de aspekter som är relevanta för pensionärer.

PRO instämmer i att de människor som lever och verkar på landsbygden bidrar till vårt gemensamma samhällsbygge och har rätt till goda levnadsvillkor. Det är viktigt att landsbygden ska ges samma förutsättningar och utvecklas som andra delar av vårt land.

Utvecklingen har under lång tid gått i en annan riktning. Detta gäller inte minst PRO:s medlemmar som har stort behov av samhällstjänster, hälso- och sjukvård och bra service i form av affärer, post- och banktjänster. Utredningen pekar på att en gynnsam utveckling av näringslivet med hjälp av modern digital teknik genererar en bättre service generellt. PRO delar den uppfattningen, men utvecklingen måste även komma de medborgare som står utanför arbetslivet tillgodo och de som inte har tillgång till internet. Framförallt gäller detta att äldre ska få tillgång till bredbandsuppkoppling med hög hastighet på ett enkelt sätt och till ett billigt pris. Det gäller även en bra kommersiell service, post- och banktjänster som gör att butiker och medborgare kan fortsätta att använda kontanter som betalningsmedel.

PRO håller med kommitténs förslag om att staten måste ta ett större ansvar för landsbygdens kommersiella service, välfärdstjänster och kulturutbud.

Kommittén föreslår att lokala serviceorganisationer inrättas med uppgift att ansvara för lokal service som idag utförs av Försäkringskassan, Skatteverket och pensionsmyndigheten inrättas. Detta skulle skapa arbetstillfällen och bättre service till landsbygden, vilket skulle komma PRO:s medlemmar, som är en grupp som har stora krav och behov gällande samhällsservice, till gagn.

Människors engagemang och förmåga till samarbete och organisering är grunden för hållbar utveckling. PRO har en omfattande verksamhet på landsbygden. Kommittén föreslår att staten främjar det civila samhällets engagemang i landsbygdens utveckling. Med rätt ekonomiskt stöd och tillgång till lokaler kan PRO:s medlemmar på ett positivt sätt bidra till och gynna utvecklingen lokalt.

Utan tillgång till digital kommunikation är det näst intill omöjligt att idag medverka, påverka och utnyttja alla samhällets tjänster. Det är även svårt att driva föreningsliv och engagera medlemmar utan bredbandsuppkoppling.

Administration, rekrytering och påverkansarbete påverkas gravt vilket PRO anser vara allvarligt. PRO delar kommitténs slutsats att rätt hanterat av regering och riksdag kan teknikutvecklingen istället bli en stor möjlighet för föreningslivet på landsbygden. PRO håller med om att ett nytt mål om bredband med minst 100 Mbit/s senast 2025 ska beslutas. PRO anser också att nivån för SOT ska höjas. Det är viktigt för PRO att våra medlemmar har tillgång till viktiga tjänster, att höja SOT skulle fördröja avvecklingen av kopparnät och ge ett snabbare tekniskifte på landsbygden.

PRO anser att det är viktigt i PTS riktlinjer för upphandling av infrastruktur för bredband att det är öppet och operatörsneutralt. PTS ska också genomföra SOT upphandlingar för att säkerställa att hela befolkningen har tillgång till samhällsomfattande tjänster enligt den av riksdagen fastställda nivån.

Kommittén föreslår att regeringen lägger förslag i syfte att underlätta och samordna olika typer av persontransporter i landsbygden. PRO tycker detta är ett bra förslag då PRO:s medlemmar har ett stort behov av kommunikation.

Kommittén tar upp satsningar på livslångt lärande. Detta arbetar PRO aktivt med och distansutbildningar av våra medlemmar och förtroendevalda utvecklas. Det är därför viktigt att civilsamhället även medverkar i detta arbete för att ge sina medlemmar utbildning i att medverka och påverka i det digitala samhället.

Kommittén anser att Boverket får i uppdrag att utarbeta en vägledning i hur landsbygden ska utvecklas. En del av uppdraget ska handla om att utveckla metoder för att i ökad utsträckning involvera civilsamhället i planeringen. PRO anser att framförallt de kommunala pensionärsråden (KPR/LPR/RPR) bör involveras för planering av föreningslokaler och äldreboende samt hälso- och sjukvård. Det är även nödvändigt att de kommunala pensionärsråden blir engagerade i arbetet med kollektivtrafiken. Ett aktivt pensionärsliv kräver att kollektivtrafiken fungerar på ett bra sätt, även i glesbygd, till rimliga kostnader.

Det är också viktigt att säkerställa att det finns tillgängliga lokaler för organisationer som PRO att träffas i.

För perioden 2016-2017 beslutade riksdagen om ett stöd på 35 miljoner kronor per år för kommersiellt stöd i glesbygd. PRO anser att denna service är ytterst viktig för våra medlemmar och håller med om att denna satsning ska utvärderas och sedan fortsätta.

Efter omregleringen av apoteksmarknaden har antalet apotek ökat i samtliga län, dock har antalet ombud minskat med 20 % i glesbygd. Apoteksombud fyller en viktig funktion för att upprätthålla en god tillgänglighet till apotekstjänster och läkemedel i hela landet, PRO anser därför att ombud ska behållas. PRO instämmer i den nyligen lämnade Apoteksmarknadsutredningen (SOU 2017:40) att det skapas varaktigt hållbara förutsättningar för ombudsverksamhet och att alla apoteksaktörer ska ges möjlighet att inrätta och driva apoteksombud.

Även postservice har minskat (postombud) med drygt 21 % mellan 2009 och 2014. Idag har över 50 000 personer längre än 30 km till närmaste betalningsförmedling. Länsstyrelsen har i uppdrag att bevaka att det finns grundläggande betaltjänster som motsvarar samhällets behov. Det är bland annat äldre som upplever stora problem med att utföra betaltjänster. Kommittén föreslår att Boverket i sitt uppdrag utarbetar en nationell vägledning till kommunerna om hur ett serviceperspektiv kan tillföras den övergripande samhällsplaneringen. I detta sammanhang är det viktigt att nämna att wi-fi på kommunernas särskilda boenden ska vara en självklarhet.

Lika viktigt som att det finns strategi och mål för bredband bör regeringen ta initiativ till en digital folkbildningssatsning för äldre för att motverka ett digitalt utanförskap. PRO har en lång erfarenhet av att utbilda äldre i IT-kunskap.

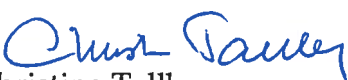
Sedan starten år 2000 har cirka 150 000 medlemmar genomgått cirklar i användning av datorer och internet. På senare år har även cirklar i hur man använder sin smart-phone och "padda" genomförts.

Behovet av utbildning är lika stort idag som för 17 år sedan, kanske ännu större då allt fler tjänster i samhället endast sker på nätet. Det finns en stor efterfrågan på cirkelledare till IT-cirklar. Många nya medlemmar som kommer från arbetslivet har datorvana, men ofta gäller denna datorvana endast de system de använt i arbetslivet och inte hur man använder IT och internet som privatperson. Många vill börja sitt pensionärsliv med att lära sig detta.

PRO både kan och vill vara med och bidra till denna utveckling, men vi behöver statligt stöd för att kunna genomföra en satsning på bred front.

PRO kräver slutligen att kontanthantering finns kvar och är tillgänglig även på landsbygden så länge behovet kvarstår.

Med vänlig hälsning

Christina Tallberg
Ordförande